

2022

Voorjaarsnota

Inleiding

Opzet en karakter Voorjaarsnota 2022

Ten opzichte van de voorjaarsnota's in de afgelopen jaren is de Voorjaarsnota 2022 anders qua doel, opzet en vorm op de volgende punten:

- We stellen de Begroting 2022-2026 bij op basis van college- en raadsbesluiten die na het vaststellen van de primaire begroting 2022 zijn genomen. Dit betreft de periode vanaf begin november 2021 tot en met 31 mei 2022.
- Tijdens de vergadering van de Auditcommissie op 20 april jl. is besproken dat autonome en onontkoombare ontwikkelingen met financiële consequenties betreffende het jaar 2022 in de Najaarsnota 2022 worden opgenomen.
- Tijdens deze vergadering is ook besproken dat er geen Kadernota 2023-2026 wordt opgesteld. Met als voornaamste redenen dat er op dat moment nog geen zicht was op een coalitie-akkoord met mogelijk nieuwe ambities en dat de Meicirculaire gemeentefonds 2022 niet eerder dan eind mei werd verwacht. Hierdoor kunnen geen kaders voor nieuw beleid worden gesteld.
- Presentatie: in plaats van een opsomming van de onderwerpen per (deel)programma wordt de begrotingswijziging in tabelvorm weergegeven. Hierdoor wordt de voorjaarsnota een stuk compacter qua aantal pagina's dan in de afgelopen jaren.

De Voorjaarsnota 2022 die wij u aanbieden krijgt hierdoor meer het karakter van een wijziging van de meerjarenbegroting dan van een tussentijdse rapportage over de realisatie en uitvoering van de Begroting 2022.

De Voorjaarsnota 2022 wordt gelijktijdig in procedure gebracht met de Jaarrekening 2021 en aangeboden ter behandeling in de raadsvergadering van eind juni.

De Meicirculaire 2022 is op 1 juni verschenen. Vanwege de grote hoeveelheid aan mutaties met een forse financiële omvang, vergt het tijd om de financiële consequenties voor Hattem door te rekenen en een begrotingswijziging op te stellen. Daarom is met de Auditcommissie afgesproken een samenvattende rapportage op te stellen. Deze rapportage inclusief een financiële uitwerking op hoofdlijnen ontvangt de raad separaat van de voorjaarsnota, vóór de raadsvergadering eind juni. De gedetailleerde uitwerking van de financiële consequenties voor de gemeente Hattem in de vorm van een begrotingswijziging wordt ter besluitvorming aangeboden in de september raad.

Het beoogde resultaat van de begrotingswijzigingen Voorjaarsnota 2022 en de Meicirculaire 2022 is het verkrijgen van een actuele meerjarenbegroting, als uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2023-2026.

Inhoud Voorjaarsnota 2022

1. Motivatie waarom college- en raadsvoorstellen wel of niet in de voorjaarsnota zijn opgenomen
2. Prognose begrotingsresultaat 2022-2025
3. Planning besluitvorming
4. Tabel begrotingswijziging Voorjaarsnota 2022
5. Toelichting op de tabel

Inhoud Voorjaarsnota 2022

1. Motivatie waarom college- en raadsvoorstellen wel of niet in de Voorjaarsnota zijn opgenomen

In de Inleiding zijn bij de eerste drie bullets de hoofdoverwegingen genoemd waarom voorstellen wel of niet zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2022.

Voorstellen waarbij de financiële mutatie hetzij expliciet is opgenomen in het besluit, hetzij uit de financiële paragraaf blijkt dat een financiële mutatie aannemelijk is, zijn wel meegenomen in de begrotingswijziging Voorjaarsnota 2022. In een beperkt aantal gevallen heeft het collegebesluit financiële consequenties vanaf het jaar 2023. Deze onderwerpen worden nader uitgewerkt bij het opstellen van de Begroting 2023-2026.

Voor verbonden partijen zoals PlusOV, de GGD-NOG, de VNOG en de ODNV heeft de gemeenteraad op 31 mei jl. besluiten genomen over de conceptjaarrekeningen 2021 en de conceptbegrotingen 2023-2026. Van deze verbonden partijen besluit het Algemeen Bestuur veelal eind juni definitief over de concepten. Mochten daaruit besluiten voorkomen die afwijken van de conceptvoorstellen, dan verwerken we de financiële consequenties voor de gemeente Hattem in de Najaarsnota 2022 en/of Begroting 2023-2026.

De begrotingswijziging naar aanleiding van de budgetoverheveling van restantbudgetten 2021 naar 2022 maakt onderdeel uit van de besluitvorming over de Jaarrekening Hattem 2021. Dit is een separate begrotingswijziging in 2022 en geen onderdeel van de begrotingswijziging Voorjaarsnota 2022.

Voor de projecten De Bleek, Veenrand, Nieuwstad en Hofjes Hogenkamp geldt dat de investeringsbudgetten zijn aangepast. Deze zullen conform het collegevoorstel verwerkt worden, wat zal leiden tot stijging van de kapitaalslasten in de jaren 2023 en verder.

Er is één uitzondering op de regel dat de begroting wordt gewijzigd op basis van college- of raadsvoorstellen. Dat is de rentelast van de langlopende geldlening die is aangetrokken in verband met de verwachte financieringsbehoefte in de komende jaren. Ingevolge het mandaatbesluit 2020 is voor het aantrekken van gelden het mandaat ambtelijk belegd en is geen collegebesluit nodig.

In hoofdstuk 5 'Toelichting op de tabel' wordt hierop nader ingegaan.

2. Prognose begrotingsresultaat 2022-2025

In de onderstaande tabel is de situatie na de vaststelling van de Voorjaarsnota 2022 en de hierin opgenomen bijstellingsmaatregelen 2022 en verder weergegeven.

Raming	Begroting			
	2022	2023	2024	2025
Saldo begroting (na 1^e begrotingswijziging)	188.700	74.700	219.800	66.100
Recapitulatie mutaties:				
P1 - Sociaal sterk	-400.000	-2.100	-12.500	-25.500
P2 - Wonen, werken en recreëren	-57.900	-5.400	-5.100	-10.000
P3 - Besturen en organiseren	-12.500	-13.000	-5.000	-5.000
P4 - Bedrijfsvoering / overhead	-110.000	-141.400	-138.200	-135.100
Investerings (kapitaallasten)	0			
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000	0			
Lasten exploitatie	-580.400	-161.900	-160.800	-175.600
Totaal dekkingsmiddelen onvoorziene uitgaven				
Totaal dekkingsmiddelen verrekening reserves	-2.400	0	0	0
Saldo exploitatie bijstellingen	-582.800	-161.900	-160.800	-175.600
Saldo begroting na bijstellingen voorjaarsnota	-394.100	-87.200	59.000	-109.500

Toelichting:

In de mutaties van de begrotingswijziging Voorjaarsnota 2022 is de last opgenomen als gevolg van de 'Tegemoetkoming energiekosten minima'. Voor € 250.000,- in 2022 in programma 1 Sociaal sterk. Hiervoor ontvangt de gemeente Hattem in de Meicirculaire 2022 een bedrag van afgerond € 300.000,-. Deze inkomsten worden verwerkt in de begrotingswijziging Meicirculaire 2022.

Als hiermee rekening wordt gehouden is het bovengenoemde saldo in 2022 beter dan uit de tabel blijkt en in feite € 94.100,- negatief.

3. Planning besluitvorming (samenvatting)

- Begrotingswijziging VJN
  - Besluit college di. 14 juni
  - Bespreken Auditcommissie wo. 15 juni
  - Besluit raad ma. 27 juni
- Samenvatting Meicirculaire gemeentefonds 2022
  - Besluit college di. 14 juni
  - Bespreken Auditcommissie wo. 15 juni
  - Besluit raad ma. 27 juni
- Begrotingswijziging Meicirculaire gemeentefonds 2022
  - Besluit college di. 6 september (*uiterlijk*)
  - Bespreken in de Auditcommissie of in de Brede Commissie (Sociaal en Algemeen) (*nog nader te bepalen door wie en wanneer*)
  - Besluit raad ma. 19 september

4. Tabel begrotingswijziging Voorjaarsnota 2022

Deel-progr.	€ 2022	€ 2023	€ 2024	€ 2025	Omschrijving	Toelichting
1.a	13.572				Corona steun 6e pakket - Meerkostenregeling Jeugdzorg	Het Rijk heeft in de decembercirculaire gemeentefonds 2021 middelen beschikbaar gesteld opdat zorgaanbieders continuïteit van zorg kunnen leveren. Zorgaanbieders Wmo en Jeugdzorg kunnen - mits zij voldoen aan de criteria van de zorgregio Midden IJssel / Oost Veluwe - een vergoeding voor meerkosten aanvragen.
1.a	95.000	40.000			Corona steun 6e pakket - Nationaal Programma Onderwijs NPO	Het NPO is om achterstanden te voorkomen in het Funderend Onderwijs (voorschool, primair onderwijs en voortgezet onderwijs) en het Beroepsonderwijs. In Hattem worden de middelen voor een drietal activiteiten ingezet: een 'summercamp', pauze-activiteiten door de buursportcoaches en een uitbreiding van de trainingen die door het CJG worden aangeboden. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar om aan specifieke wensen van scholen tegemoet te komen.
1.a	-95.000	-40.000			Nationaal Programma Onderwijs NPO - Middelen SPUK	Om de Corona gerelateerde onderwijsvertragingen in te halen stelt het Rijk een specifieke uitkering (SPUK) beschikbaar. Dit geld wordt ingezet ter dekking van de uitgaven NPO die onderdeel uitmaken van het 6e Corona steunpakket in Hattem.
1.a		17.898	14.338	16.917	GGD-NOG bijdrage Hattem	Conform de conceptbegroting GGD-NOG 2023 wordt de bijdrage Hattem hoger.
1.a	22.473				PlusOV jaarrekening 2021 bijstelling NTO/NTB Leerlingenvervoer	In de jaarrekening PlusOV 2021 is de bijdrage van de gemeenten per vervoersstroom definitief vastgesteld. Op basis van voorlopige informatie van PlusOV begin 2022 is in de jaarrekening Hattem 2021 de transitorische post (NTO/NTB) bepaald. De bijstelling van de NTO/NTB wordt als begrotingswijziging in 2022 opgenomen.
1.a		-586	4.864	9.731	PlusOV bijdrage Hattem - Leerlingenvervoer	Conform de conceptbegroting PlusOV 2023 wordt de bijdrage Hattem aangepast.
1.a	138				PlusOV jaarrekening 2021 bijstelling NTO/NTB Jeugdvervoer	In de jaarrekening PlusOV 2021 is de bijdrage van de gemeenten per vervoersstroom definitief vastgesteld. Op basis van voorlopige informatie van PlusOV begin 2022 is in de jaarrekening Hattem 2021 de transitorische post (NTO/NTB) bepaald. De bijstelling van de NTO/NTB wordt als begrotingswijziging in 2022 opgenomen.
1.a		1.479	1.509	1.558	PlusOV bijdrage Hattem - Jeugdvervoer	Conform de conceptbegroting PlusOV 2023 wordt de bijdrage Hattem aangepast.
1.b	250.000				Tegemoetkoming energiekosten minima	De tegemoetkoming is bedoeld om inwoners met een laag inkomen te compenseren voor de gestegen energieprijzen. Het lastenbudget is berekend op basis van een verwachte deelname van 300 huishoudens a €800,- en uitvoeringskosten. In de meicirculaire gemeentefonds 2022 wordt bekend gemaakt welk bedrag het Rijk beschikbaar stelt. Deze inkomsten worden verwerkt in de begrotingswijziging meicirculaire.
1.c	21.500				Corona steun 6e pakket - Mantelzorg compliment	Vanwege de bijzondere situatie in de achterliggende twee jaren en om vorm te geven aan de maatregel in het zesde coronasteunpakket verhogen we het compliment in 2022 eenmalig met € 75,- per mantelzorger.
1.c	16.588				Corona steun 6e pakket - Meerkostenregeling Wmo	Het Rijk heeft in de decembercirculaire gemeentefonds 2021 middelen beschikbaar gesteld opdat zorgaanbieders continuïteit van zorg kunnen leveren. Zorgaanbieders Wmo en Jeugdzorg kunnen - mits zij voldoen aan de criteria van de zorgregio Midden IJssel / Oost Veluwe - een vergoeding voor meerkosten aanvragen.
1.c	-14.204				PlusOV jaarrekening 2021 bijstelling NTO/NTB Wmo vervoer dagbesteding	In de jaarrekening PlusOV 2021 is de bijdrage van de gemeenten per vervoersstroom definitief vastgesteld. Op basis van voorlopige informatie van PlusOV begin 2022 is in de jaarrekening Hattem 2021 de transitorische post (NTO/NTB) bepaald. De bijstelling van de NTO/NTB wordt als begrotingswijziging in 2022 opgenomen.
1.c		-30.584	-23.083	-18.164	PlusOV bijdrage Hattem - Wmo vervoer dagbesteding	Conform de conceptbegroting PlusOV 2023 wordt de bijdrage Hattem aangepast.
1.c	1.016				PlusOV jaarrekening 2021 bijstelling NTO/NTB Wmo vervoer regiotaxi	In de jaarrekening PlusOV 2021 is de bijdrage van de gemeenten per vervoersstroom definitief vastgesteld. Op basis van voorlopige informatie van PlusOV begin 2022 is in de jaarrekening Hattem 2021 de transitorische post (NTO/NTB) bepaald. De bijstelling van de NTO/NTB wordt als begrotingswijziging in 2022 opgenomen.
1.c		13.903	14.808	15.443	PlusOV bijdrage Hattem - Wmo vervoer regiotaxi	Conform de conceptbegroting PlusOV 2023 wordt de bijdrage Hattem aangepast.

Deel-progr.	€ 2022	€ 2023	€ 2024	€ 2025	Omschrijving	Toelichting
1.d	7.500				Corona steun 6e pakket - Compensatie OZB	Met deze maatregel stellen we een compensatie beschikbaar voor de OZB voor de eerste drie maanden van het jaar 2022.
1.d	11.000				Corona steun 6e pakket - Generieke ondersteuning culturele partijen	Als blijkt van waardering en ondersteuning wordt voor alle gesubsidieerde partijen in de culturele sector, per partij een bedrag van € 500,- beschikbaar gesteld.
1.d	3.000				Corona steun 6e pakket - Kwijtschelding huur buitensport	Met deze maatregel wordt de huur kwijtgescholden voor de buitensport voor de eerste drie maanden van het jaar 2022.
1.d	5.000				Corona steun 6e pakket - Mantelzorg presentje	Ter uitvoering van de maatregel extra waardering voor mantelzorgers worden middelen beschikbaar gesteld.
1.d	55.000				Corona steun 6e pakket - Ondersteuning van de drie musea	In overleg met de musea wordt maatwerk geleverd door ondersteuning te bieden daar waar de musea nog met ernstige tekorten kampen als gevolg van de Corona-crisis.
1.d	2.356				Corona steun 6e pakket - Ondersteuning van de muziekverenigingen	Ter ondersteuning neemt de gemeente Hattem de eigen bijdrage van de drie muziekverenigingen aan het project ' <i>Muziek in de klas</i> ' voor het schooljaar 2021-2022 over.
1.d	5.000				Corona steun 6e pakket - Verhoging aanjaagbudget cultuur	Om de culturele sector te stimuleren weer mooie culturele activiteiten te organiseren wordt het aanjaagbudget verhoogd.
2.a	600				Corona steun 6e pakket - Ondersteuning van De Dijkpoort	Met deze maatregel wordt de huur kwijtgescholden voor De Dijkpoort voor het eerste halfjaar van 2022.
2.a	7.900				Corona Toegangsbewijzen CTB	Deze tijdelijke subsidieregeling is behalve voor de subsidies ook bedoeld voor de inhuur van externe toezichthouders.
2.a	38.825				Corona Toegangsbewijzen CTB	Deze tijdelijke subsidieregeling heeft als doel om voorzieningen in de sectoren Sport, Horeca en Cultuur, inclusief georganiseerde evenementen, financieel te ondersteunen voor de kosten die redelijkerwijs gemaakt moesten worden om te voldoen aan de opgelegde verplichtingen in het kader van het coronatoegangsbewijs. Op aanvraag wordt een subsidie verstrekt.
2.a	-46.725				Corona Toegangsbewijzen CTB	Ter dekking van de gemaakte kosten stelt het Rijk een specifieke uitkering (SPUK) beschikbaar.
2.a	-4.512				ODNV rekeningresultaat 2021	Conform het voorstel resultaatbestemming 2021 van de ODNV ontvangen de gemeenten een deel van het voordelig rekeningresultaat 2021. Dit incidentele voordeel wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
2.a		5.352	5.087	10.015	ODNV bijdrage Hattem	Conform de conceptbegroting ODNV 2023 wordt de bijdrage Hattem hoger.
2.a	5.000				ODNV energietransitie	Het voorstel Ondersteuning Energietransitie leidt bij gemeenten tot een hogere bijdrage.
2.a	35.000				Start verkenning De Zaaier	Voor het uitvoeren van een verkenning naar het realiseren van woningbouw op locatie De Zaaier, is een inschatting gemaakt van de kosten tot en met de vaststelling van de verkenningsrapportage.
2.b	10.000				Corona steun 6e pakket - Ondersteuning Visit Hattem	Het bedrag wordt beschikbaar gesteld aan Visit Hattem om de Corona gerelateerde tekorten te helpen opvangen.
2.b	-30.000				Opknappen parkeerplaats aan de Leemculeweg	De ontvangst van een financiële bijdrage maakt een upgrade door de gemeente van de parkeerplaats aan de Leemculeweg nabij de kiosk mogelijk. Op begrotingsbasis is dit budgetneutraal.
2.b	30.000				Opknappen parkeerplaats aan de Leemculeweg	De ontvangst van een financiële bijdrage maakt een upgrade door de gemeente van de parkeerplaats aan de Leemculeweg nabij de kiosk mogelijk. Op begrotingsbasis is dit budgetneutraal.
2.c	14.250				Uitvoeringsplan ruiming begraafplaats	Er wordt een uitvoeringsplan opgesteld om over twee jaar een grote hoeveelheid graven te kunnen ruimen.

Deel-progr.	€ 2022	€ 2023	€ 2024	€ 2025	Omschrijving	Toelichting
3.a		2.200	2.200	2.200	Oprichting K80	De jaarlijkse bijdrage voor het netwerk 'K80 - de Kracht van Klein'.
3.a		3.300	3.300	3.300	Regionale rekenkamercommissie	Conform raadsvoorstel wordt vanaf 2023 een structureel hoger budget beschikbaar gesteld voor de regionale rekenkamercommissie.
3.a	24.884				Verkiezingen Gemeenteraad 2022	Voor de GR 2022 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld om gemeenten te compenseren voor de extra kosten in verband met Corona.
3.a	-7.367				VNOG rekeningresultaat 2021	Conform het voorstel resultaatbestemming 2021 van de VNOG ontvangen de gemeenten een deel van het voordelig rekeningresultaat 2021. Dit incidentele voordeel wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
3.a		15.000	15.000	15.000	VNOG bijdrage Hattem	Conform de conceptbegroting VNOG 2023 wordt de bijdrage Hattem hoger.
3.a		27.600	27.600	27.600	VNOG Demarcatie hogere bijdrage	Het voorstel Demarcatie leidt bij gemeenten enerzijds tot een hogere bijdrage aan de VNOG en anderzijds tot lagere lasten voor de brandweerkazerne.
3.a		-27.600	-27.600	-27.600	VNOG Demarcatie lagere lasten	Het voorstel Demarcatie leidt bij gemeenten enerzijds tot lagere lasten voor de brandweerkazerne en anderzijds tot een hogere bijdrage aan de VNOG. Bij de Begroting 2023 wordt nader onderzocht welke lasten en voor welk bedrag lager worden in de begroting Hattem.
3.c	8.000	8.000			Belastingssamenwerking H2OE gemeenten	Het Hattemse aandeel in de kosten van de kwartiermaker gedurende de implementatiefase van twee jaren bedraagt € 16.000,-.
3.c	-15.441	-15.441	-15.441	-15.441	Kapitaalverstrekking Alliander N.V.	De gemeente Hattem neemt deel aan de gevraagde kapitaalverstrekking van Alliander door middel van een verstrekking van € 744.146 voor een reverse converteerbare hybride obligatie. Met een rentepercentage van 2,075% per jaar.
3.c	4.512				ODNV rekeningresultaat 2021	Conform het voorstel resultaatbestemming 2021 van de ODNV ontvangen de gemeenten een deel van het voordelig rekeningresultaat 2021. Dit incidentele voordeel wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
3.c	7.367				VNOG rekeningresultaat 2021	Conform het voorstel resultaatbestemming 2021 van de VNOG ontvangen de gemeenten een deel van het voordelig rekeningresultaat 2021. Dit incidentele voordeel wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
3.c	-9.423				PlusOV jaarrekening 2021 bijstelling NTO/NTB	In de jaarrekening PlusOV 2021 is de bijdrage van de gemeenten per vervoersstroom definitief vastgesteld. Op basis van voorlopige informatie is in de jaarrekening Hattem 2021 de transitorische post (NTO/NTB) bepaald. In het totaal is deze post te laag opgenomen. Dit incidentele nadeel wordt onttrokken aan de algemene reserve.
4.a	17.500	17.500	17.500	17.500	Beheer en onderhoud gebouw gebonden installaties	Met het tekenen van de raamovereenkomst met Installatiebedrijf Kuijpers voor het beheer en het onderhoud van de gebouw gebonden installaties (BOGGI) van de gemeentelijke panden, wordt de gemeente ontzorgd en is er voortaan een 'single point of contact'.
4.a	92.532	123.866	120.712	117.558	Rente aangegane geldlening	Op 6 april 2022 is een geldlening aangegaan. Voor een bedrag van € 9 miljoen, met een looptijd van 40 jaar en lineaire aflossing. Tegen een rentepercentage van afgerond 1,4% per jaar.
	582.841	161.887	160.794	175.617	Saldo bijstellingen exploitatie	

5. Toelichting op de tabel

Rente aangegane geldlening (programma 4.a)

Voor de komende jaren wordt er vanaf 2023 een grote financieringsbehoefte verwacht vanwege de investeringsambities van de gemeente Hattem, oplopend tot € 33 miljoen in 2026. Met het aantrekken van een lening wordt rentezekerheid gekregen voor een deel van deze financieringsbehoefte.

De onzekerheid over toekomstige rentetarieven wordt zo ingeschat dat er nu voor gekozen is een 40-jarige langlopende lening aan te trekken van € 9 miljoen. De onzekerheden betreffen onder andere de economische gevolgen van de coronacrisis, de oorlog in de Oekraïne, de hoge inflatie en eventuele wijzigingen in het toekomstig beleid van de ECB.

De keuze is bepaald op het feit dat de rente zich op een laag niveau bevindt en de veronderstelling dat de rente stijgt in de komende maanden. Met het aantrekken van deze lening ontstaat er een tijdelijk financieringsoverschot tot - naar verwachting - begin 2024. De extra rentekosten die dit met zich meebrengt bedragen voor 2022 ongeveer € 92.000,-.

De ontwikkeling van de rente in de komende maanden en jaren bepaalt de hoogte van het terugverdieneffect. Ter indicatie. De huidige rentestand per juni 2022 ligt circa 0,4% hoger dan ten tijde van het afsluiten van de lening. Het terugverdieneffect van deze rentestijging van 0,4% bedraagt afgerond € 36.000,- op jaarbasis, gerelateerd aan de lening van € 9 miljoen. Bij een verdere rentestijging neemt de *'besparing'* nog verder toe.

COVID-19

Op 31 januari 2022 heeft de Raad besloten in te stemmen met een zesde pakket aan maatregelen Corona om lokale partijen in Hattem te ondersteunen. De wijziging van de begroting bedraagt per saldo € 150.000,- aan incidentele lasten in 2022. Tegenover het totaal van € 285.000,- extra lasten wordt in verband met het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) van het Rijk een SPUK-uitkering van € 135.000,- ontvangen.